

**ANALIZA
STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
w GMINIE ZELÓW**
**za okres
lipiec 2013 – czerwiec 2014**

Opracowała:
Iza Lipińska
Referat Gospodarki Komunalnej
i Ochrony Środowiska

wrzesień 2014 r.

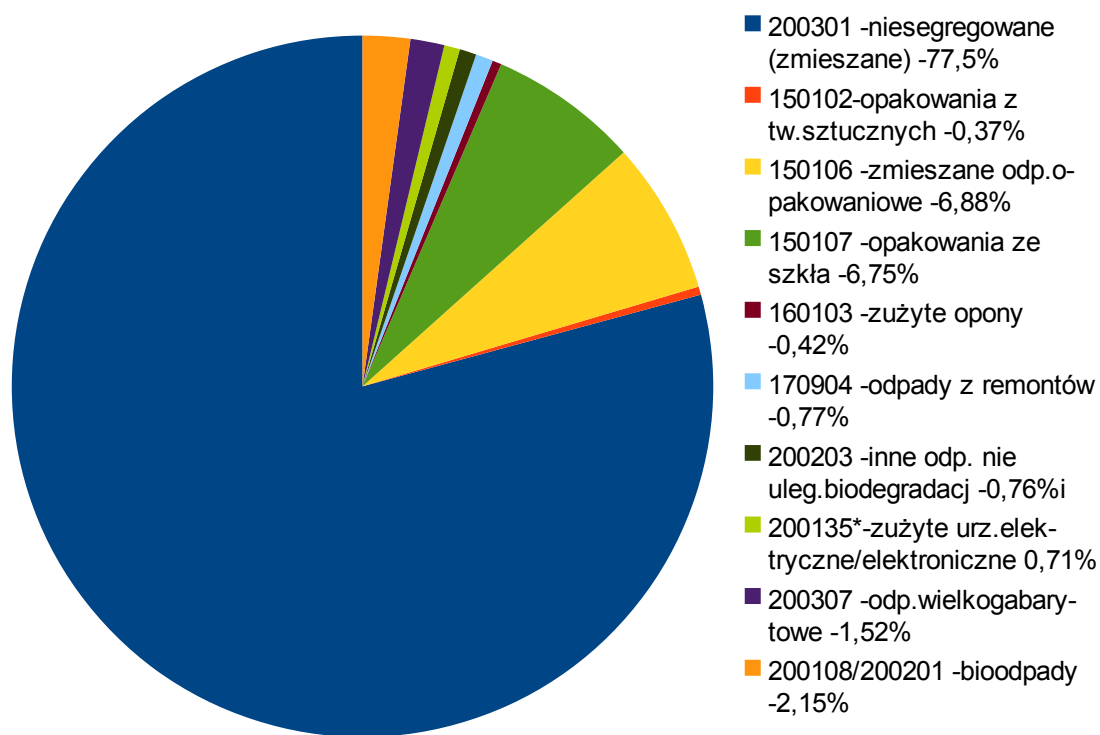
Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi stanowi element weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Jest ona opracowana zgodnie z wymogami art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.).

I. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, np. w wyniku działalności handlowo-usługowej, oświatowej, kulturalnej, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

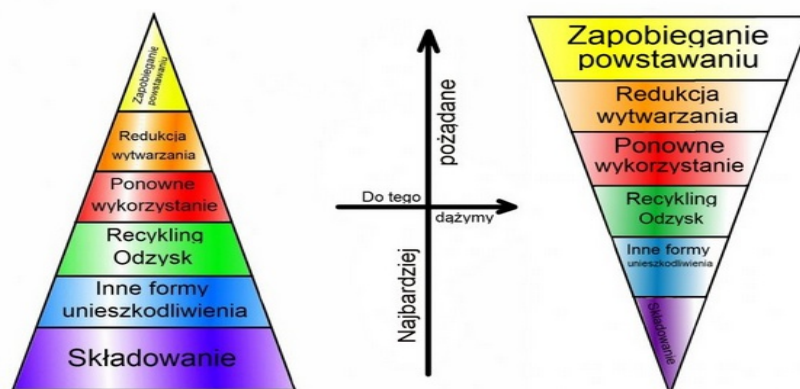
Ilość wytwarzanych odpadów, jak również zawartość poszczególnych frakcji, jest ściśle związana z miejscem powstawania tych odpadów (gospodarstwa domowe, obiekty infrastruktury, inne) oraz rodzajem obszaru, na którym powstają (teren miejski lub wiejski).

Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Żelów w okresie lipiec 2013–czerwiec 2014r. przedstawia poniższy wykres:

Do powyższego zestawienia przyjęto dane wagowe poszczególnych frakcji odpadów. Należy pamiętać, że odpady opakowaniowe mają mały ciężar własny, natomiast odpady zmieszane są ciężkie (w ich skład wchodzi m.in. popiół).

Bezpośrednio na terenie gminy Żelów nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg) zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania mogą być kierowane wyłącznie do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), wskazanej w wojewódzkim planie gospodarki odpadami. W przypadku braku instalacji regionalnych w danym regionie, odpady komunalne mogą być kierowane do instalacji zastępczej. Regiony gospodarki odpadami, to obszary liczące co najmniej 150 tys. mieszkańców. Do obsługi regionów przewidziane są zakłady zagospodarowania odpadów komunalnych. Instalacje, które nie są wskazane w wojewódzkim planie nie mogą przyjmować zmieszanych odpadów komunalnych.

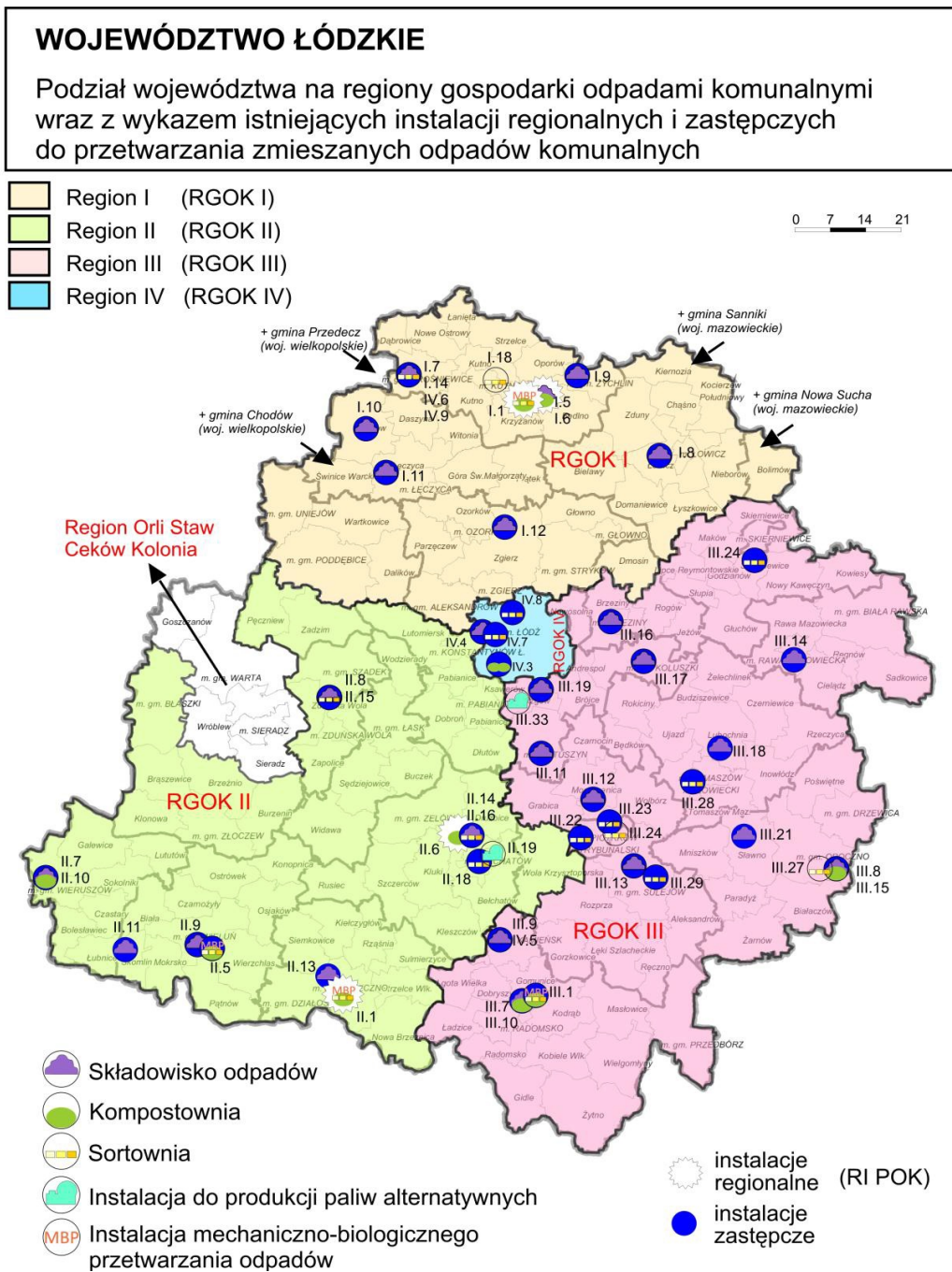
Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie województwa łódzkiego zostały określone w uchwale Nr XXVI/481/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Planu gospodarki odpadami województwa łódzkiego 2012. Zgodnie z treścią planu, zmieszane odpady komunalne z terenu gminy Żelów muszą trafiać do instalacji zlokalizowanych w Regionie gospodarki odpadami komunalnymi II (RGOK II).

Podział województwa łódzkiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi przedstawia mapa nr 1.

Podmiotem realizującym ustalenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami jest przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Żelów. Wybór podmiotu realizującego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, zgodnie z przepisami art. 6d ucpg, odbył się w drodze przetargu nieograniczonego. Od dnia 1 lipca usługa ta jest realizowana przez EKO-REGION sp. z o.o. z Bełchatowa.

Zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne odebrane z terenu gminy kierowane są do instalacji zastępczej, położonej w Bełchatowie przy ul. Przemysłowej 14 i 16. W pierwszej kolejności, zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami (WPGO), winny one trafić do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Dylowie A, gmina Pajęczno (RIPOK). Z uwagi na to, że WPGO dla Regionu gospodarki odpadami komunalnymi II (RGOK II) wskazuje tylko jedną instalację regionalną w zakresie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, jej moce przerobowe określone w decyzji udzielającej pozwolenia zintegrowanego są znacznie mniejsze niż szacunkowe ilości odpadów przewidzianych do wytworzenia przez mieszkańców regionu II. W związku z tym, właściciel RIPOK w Dylowie A (EKO-REGION Sp. z o.o.) zarządzeniem wewnętrznym dopuścił, aby odpady komunalne odbierane przez oddziały spółki ze wskazanych gmin RGOK II zostały przetworzone na terenie instalacji zastępczej mechaniczno-biologicznego przetwarzania przy ul. Przemysłowej 14 i 16 w Bełchatowie.

Mapa nr 1 – podział województwa łódzkiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi

Źródło: Plan gospodarki odpadami województwa łódzkiego 2012

Odpady zbierane selektywnie, są odbierane nie tylko w sposób jednorodny, ale także w formie zmieszanej (jako odpady "suche" oraz szkło zmieszane). Odpady odebrane selektywnie w sposób jednorodny, są przez Wykonawcę usługi (EKO-REGION) czasowo magazynowane na terenie zakładu i następnie przekazywane do recyklingu. Odpady zebrane selektywnie w sposób zmieszany są poddawane procesowi segregacji na kilkanaście frakcji oraz przygotowania do dalszego zagospodarowania. Część z tych odpadów, już w chwili przygotowania jest wyeliminowana drogą segregacji i trafia do produkcji paliwa alternatywnego (są to wszystkie możliwe do wydzielenia frakcje nie mające odbiorców oraz zabrudzone).

II. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

W ciągu ostatniego roku nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. W najbliższym czasie nie są też planowane inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Na terenie gminy Żelów już w latach poprzednich działał punkt zbierania odpadów selektywnych i wielkogabarytowych, który obecnie pełni rolę Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Jest on na mocy umowy zawartej w 2013 r. prowadzony przez firmę obsługującą odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

III. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Koszty ponoszone przez gminę w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych są przede wszystkim kosztami odbioru i zagospodarowania tych odpadów, będącymi wynikiem podpisania umowy z Wykonawcą usługi. Przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w gminie Żelów wygrała firma EKO-REGION Sp. z o.o., której oferta była jedyną złożoną w przetargu. Umowa została podpisana na wykonywanie usługi przez okres 18 miesięcy, a wynagrodzenie Wykonawcy ma charakter ryczałtowy i wynosi 1 909 728,00 zł brutto, co daje miesięcznie 106 096,00 zł. Roczny koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych ponoszonych przez gminę wynosi 1 273 152,00 zł.

Koszty obsługi systemu gospodarki odpadami komunalnymi w okresie 1.VII.2013 r. - 30.VI.2014 r.

- zakup systemu informatycznego "odpadywgmnie.com":

<i>koszt ogólny:</i>	15 000,00 zł
<i>środki WFOŚiGW:</i>	12 000,00 zł
<i>środki własne:</i>	3 000,00 zł
- kampania informacyjna:

<i>koszt ogólny:</i>	10 055,57 zł
<i>środki WFOŚiGW:</i>	9 004,58 zł
<i>środki własne:</i>	1 050,99 zł
- odbiór i zagospodarowanie odpadów (umowa z EKO-REGION) 1 273 152,00 zł
- koszty administracyjne (możliwe do wyodrębnienia) 112 991,00 zł

Części kosztów ponoszonych na obsługę administracyjną systemu w chwili obecnej nie można oszacować z uwagi na to, że koszty korespondencji, zakupu materiałów biurowych, tonerów, itp. nie są wyodrębniane z ogólnych wydatków urzędu. Wynagrodzenia pracowników przyjęto jako 100% dla 3 osób zatrudnionych bezpośrednio przy obsłudze systemu (referat finansowy) oraz jako 75% dla 2 osób, które w zakresie czynności mają również inne obowiązki (referat gospodarki komunalnej).

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami w okresie 1.VII.2013 r. - 30.VI.2014 r.

- planowane (zadeklarowane): 1 155 866,50 zł
- rzeczywiste: 1 061 546,57 zł

Jak widać, wpływy z opłat zarówno zadeklarowanych jak i wnoszonych przez właścicieli nieruchomości nie pokrywają w pełni kosztów ponoszonych przez gminę i to zarówno kosztów bezpośrednio dotyczących usługi realizowanej przez Wykonawcę jak i pełnych kosztów funkcjonowania systemu określonych w art. 6r ust. 2 ucpg (odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługa administracyjna systemu).

Zgodnie z treścią umowy, gmina naliczała Wykonawcy kary umowne na nieterminowe wyposażenie nieruchomości w pojemniki. W sumie z tego tytułu Wykonawca zapłacił karę w wysokości 7.600,00 zł. Ponieważ umowa przewiduje również kary umowne w przypadku nieodebrania odpadów w terminie ustalonym w harmonogramie (z winy Wykonawcy), dotychczas na skutek zgłoszonych reklamacji, naliczono firmie EKO-REGION kary umowne w wysokości 2.500,00 zł.

IV. Liczba mieszkańców

W roku 2013 w Gminie Żelów były zameldowane 15 103 osoby, z czego na terenie Żelowa 7 763, a na terenie wiejskim 7340 osób (stan na 31.XII.2013 r.).

Z ogólnej liczby mieszkańców gminy, deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zobowiązani byli złożyć właściciele nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych. Na koniec 2013 r. było zadeklarowanych 13 200 osób, natomiast na koniec czerwca 2014 r. zadeklarowano 13 167 osób.

Ilość złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

	stan na dzień 31.XII.2013 r.	stan na dzień 30.VI.2014 r.
nieruchomości zamieszkałe	3875	3998
nieruchomości niezamieszkałe	238	267
razem	4113	4265

W okresie lipiec 2013 r. – czerwiec 2014 r. właściciele nieruchomości dokonywali licznych korekt złożonych deklaracji (w sumie w bazie danych zarejestrowanych jest łącznie 5885 deklaracji).

Ilość nieruchomości zamieszkałych deklarujących:

- nieselektywne zbieranie: 280 (ok.7%)
- selektywne zbieranie: 3718 (ok. 93%)
- zbieranie bioodpadów (na terenie Żelowa): ok. 400

V. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

W okresie lipiec 2013 – czerwiec 2014 zostały wszczęte postępowania administracyjne wobec 442 właścicieli nieruchomości, którzy do dnia 1 lipca 2013 r. nie złożyli deklaracji. W wyniku tych postępowań większość właścicieli złożyła deklarację, jedynie w przypadku 45 właścicieli konieczne było określenie wysokości opłaty w drodze decyzji Burmistrza Żelowa. Od wydanych decyzji wniesiono trzy odwołania, w tym dwa dotyczyły tej samej sprawy (obecnie jest ona zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi). Na bieżąco prowadzona

jest analiza deklaracji, mająca na celu odszukanie tych nieruchomości zamieszkałych, których właściciele w dalszym ciągu uchylają się od złożenia deklaracji. W sytuacji stwierdzenia takiego faktu, wszczynane jest postępowanie administracyjne. Duża migracja mieszkańców oraz niestosowanie się do (jeszcze istniejącego) obowiązku meldunkowego, sprzyjają uchylaniu się od obowiązku wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

VI. Ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy

Od II połowy 2013 r. odpady komunalne są odbierane od mieszkańców gminy w ramach nowego systemu wprowadzonego przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Usługa jest realizowana przez spółkę EKO-REGION, która wygrała przetarg na wykonywanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Nowymi zasadami gospodarowania odpadami komunalnymi zostali objęci wszyscy mieszkańcy gminy.

Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami komunalnymi nie trafiały one na składowisko tylko zostały zagospodarowane w specjalistycznych instalacjach.

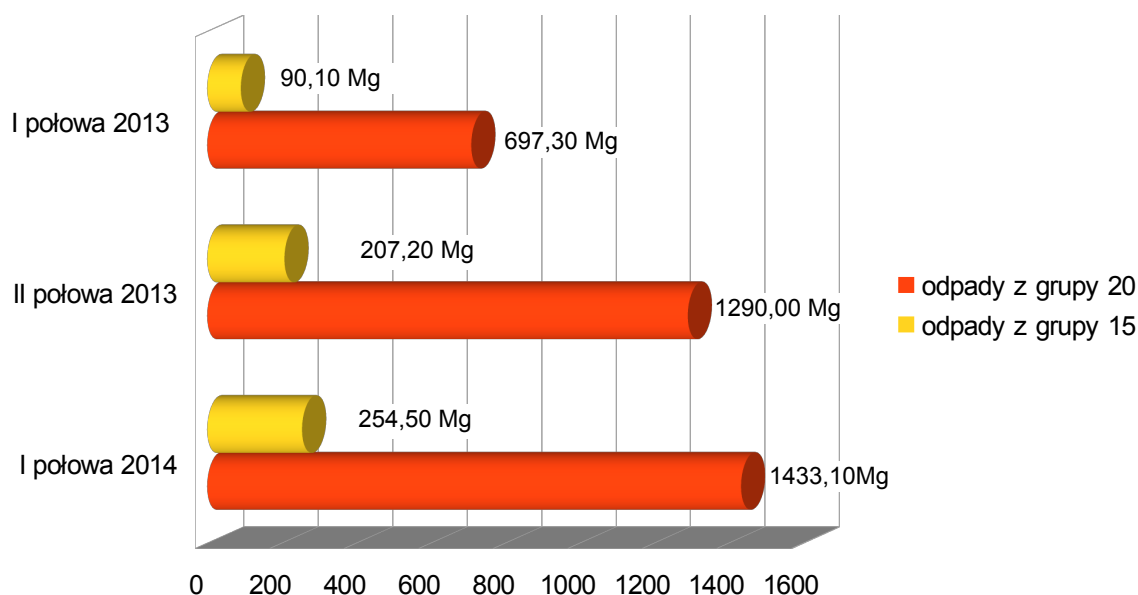
Statystyczny mieszkaniec gminy Żelów, w tym okresie wyprodukował:

- I połowa 2013 r. : 53,3 kg odpadów komunalnych/rok,
- II połowa 2013 r. : 101,24 kg odpadów komunalnych/rok,
- I połowa 2014 r. : 112,40 kg odpadów komunalnych/rok.

Wskaźniki wytwarzania odpadów komunalnych określone na 2012 r. w Planie gospodarki odpadami województwa łódzkiego wynoszą:

- dla powiatu bełchatowskiego - 317,4 kg/mieszkańca/rok,
- dla terenów wiejskich – 246,0 kg/mieszkańca/rok.

Porównanie ilości wytworzonych odpadów w latach 2013 -2014:

W składzie grupy 20 uwzględniono: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01), tworzywa sztuczne (20 01 39), inne odpady nieulegające biodegradacji (20 02 03), zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 01 35, 20 01 36), odpady wielkogabarytowe (20 03 07) oraz odpady ulegające biodegradacji (20 01 08, 20 02 01).*

W składzie grupy 15 uwzględniono: opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02), zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06), opakowania ze szkła (15 01 07).

VII. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odebranych z terenu gminy

Skład morfologiczny odpadów jest bardzo ważnym elementem badań w zakresie stosowanych technik odzysku surowcowego i energetycznego. Ze strumienia odpadów zmieszanych wydzielanych jest wiele frakcji surowcowych, które w zależności od sposobu późniejszego zagospodarowania stanowią cenny materiał w różnych dziedzinach przemysłu. Odpady odbierane z terenu gminy jako zmieszane w pierwszej kolejności trafiają do sortowni, gdzie wydzielanych jest z nich kilkanaście frakcji, które przygotowane są do dalszego zagospodarowania. Ta część z tych odpadów, która nie może być ponownie wykorzystana trafia do produkcji paliwa alternatywnego.

Łączną masę zmieszanych odpadów komunalnych (kod 20 03 01) odebranych na terenie gminy Żelów przedstawia poniższa tabela:

	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 (Mg)	Masa odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 poddanych składowaniu (Mg)	Masa odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 poddanych innym niż składowanie procesom przetwarzania (Mg)
II półrocze 2013 r.	1 202,00	0,00	1 202,00
I półrocze 2014 r.	1 350,50	0,00	1 350,50
razem	2 552,50		2 552,50

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645), w 2013 r. został w naszej gminie osiągnięty i wyniósł 19% (wymagany na rok 2013 poziom, to min.12%).

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. poz. 676), został osiągnięty i wyniósł w 2013 r. 23% (dopuszczalny poziom na 2013 r. wynosi max. 50%).

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645), w 2013 r. został osiągnięty w 100% (min. 36%).

Wnioski

1. Gmina Żelów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi zorganizowała gminny system gospodarki odpadami komunalnymi.
2. W roku 2013 zostały osiągnięte wymagane poziomy odzysku i zagospodarowania odpadów.
3. Opłaty wnoszone przez właścicieli nieruchomości nie pokrywają wydatków związanych z funkcjonowaniem gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
4. Po początkowych problemach związanych z wdrażaniem nowego systemu gospodarki odpadami (np. dostawa pojemników na odpady, pomijanie niektórych nieruchomości przy odbieraniu odpadów), można zaobserwować pozytywne tendencje w zakresie organizacji i segregacji odpadów komunalnych.
5. Finansowanie przez gminę w poprzednich latach selektywnej zbiórki odpadów w tzw. "gniazdach" oraz szeroka kampania informacyjna dotycząca systemu gospodarki odpadami komunalnymi zaowocowała dużym wskaźnikiem gospodarstw domowych deklarujących zbieranie odpadów komunalnych w sposób selektywny.
6. Nieprecyzyjne i niestabilne prawo w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi utrudnia jednoznaczne stosowanie przepisów ustawy.
7. Brak regulacji określających kształtowanie kosztów ponoszonych przez gminy na gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ich wpływu na "dyktat" cenowy narzucany przez przedsiębiorców biorących udział w przetargach powoduje, że gminy zmuszone są ponosić dodatkowe, wysokie koszty gospodarowania tymi odpadami.
8. Pomimo objęcia wszystkich mieszkańców systemem w dalszym ciągu powstają nielegalne wysypiska.
9. Niepełne bazy danych dotyczące osób zamieszkujących nieruchomości (brak meldunków) utrudniają kontrolowanie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązku wnoszenia opłat.